

วัดพระมหาธาตุนครศรีธรรมราช

กับเหตุการณ์ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ ของควบสมุทรมาลัย

ผศ.ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์

พระมหาธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช (ประเทศไทย)

เจดีย์บูรพุทโธ (ประเทศไทยอินโดเนเซีย)

ระบบมหาธาตุเจดีย์แห่งวัดพระมหาธาตุธรรมหาร เป็นสถาปัตยกรรมการสร้างสูงใหญ่แห่งแรกในพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทแบบถังการค์ในควบสมุทรมาลัย ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและคตินิยมครั้งสำคัญของสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาเถรวาทในดินแดนควบสมุทรมาลัย

เหตุการณ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติในบริเวณควบสมุทรมาลัย และบริเวณมหาสมุทรอินเดียด้านตะวันออกในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๔ คือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสถาปัตยกรรมการสร้างสูงเจดีย์บนดินแดนควบสมุทรมาลัย ตอนบน จากเดิมที่เป็นสูง平行ปราสาทมาเป็นทรงระฆังคัว การเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นเกิดขึ้นภายหลังจากการล่มถลายของอาณาจักรศรีวิชัยในควบสมุทรมาลัยและถมาราเมื่อ พ.ศ.๑๕๖๔ โดยถูกการเรือราษฎรโจมตีอินเดียตีมาโดยอาณาจักรศรีวิชัยพระเจ้าจันทรภากุชชีเป็นกษัตริย์ของอาณาจักรตามพรลิงค์และเป็นส่วนหนึ่ง

ของสภานักวิจัย (หรือเครือข่ายการค้าค่าวิชัย) ที่ประกาศความเกรียงไกรทางการปกครองในดินแดนควบคุมอย่างต่อเนื่อง โดยการรวมรวมหัวเมืองในควบคุมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมืองท่าชายฝั่งทะเลตะวันออกและตะวันตกได้ถึง ๑๒ หัวเมือง “เมืองลับกองนักชัต” ทำให้ตามพรลิงค์มีอาณาเขตและเครือข่ายทางการค้าเพิ่มขึ้น และขยายการค้าให้พื้นที่แลกเปลี่ยนราชวงศ์ซึ่ง จากนั้นมุกการค้านี้แสดงเช่นว่าตามพรลิงค์เป็นเมืองท่าที่มีสินค้าให้ซื้อขายกับจีนมากที่สุดในควบคุมอย่างต่อเนื่อง พุทธศาสนาที่ ๑๕ ทำให้ฐานเศรษฐกิจและการเมืองของตามพรลิงค์รุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว พร้อมๆ กับการเดินโดยของราชวงศ์ปัทุมวงศ์ที่มีพระเจ้าคีริรมາโโคกราชและพระเจ้าจันทรภานุเป็นกษัตริย์

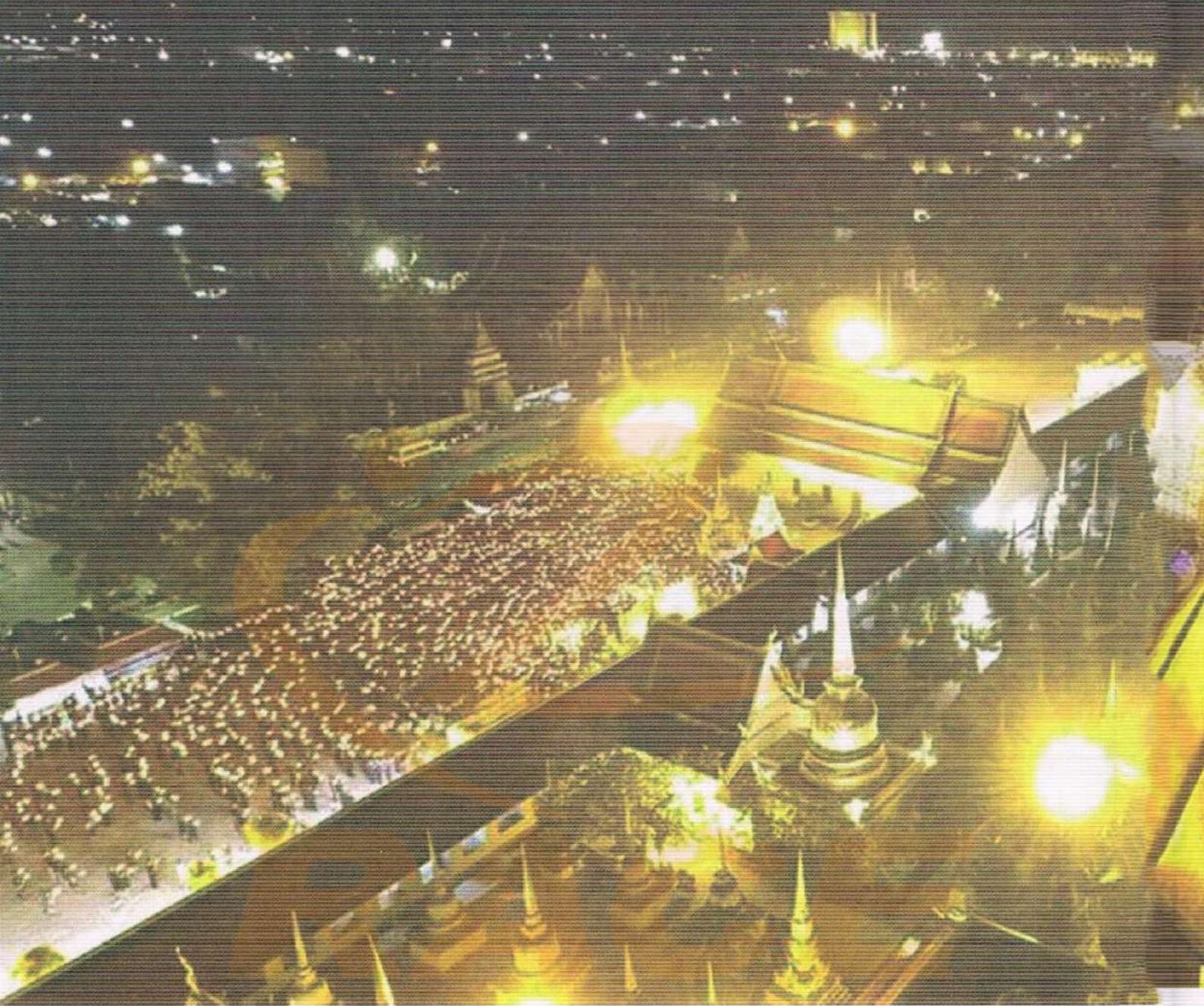
กล่าวโดยสรุป พระบรมธาตุเจดีย์ของนี้มีความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ของสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาในแต่ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากสถาปัตย์แบบค่าวิชัยมาเป็นเจดีย์ทรงระฆังค่าวแบบลังกาตั้งแต่พุทธศาสนาที่ ๑๕ เป็นต้นมา และบัดนี้ได้แพร่กระจายรูปแบบดังกล่าวไปทั่วประเทศ ในปัจจุบันยังคงเป็น “ต้นแบบ” (Prototypes) ของการสร้างเจดีย์ในพระอารามต่างๆ รวมทั้งยังทำหน้าที่เคลื่อนไหวในการพดุงรักษาศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างเจดีย์และวัดขึ้นในควบคุมอย่างเพิ่มขึ้นแบบทุกปี ลิ่งนี้เป็นผลจากการรักษาประเพณีในพระเจ้าจันทรภานุ และได้รับการสนับสนุนค้ำจุนของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัย

พิธีจุดเทียนถวายความอาลัยที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ในท่ามกลางความเคร้าโศกอาดูรของพสกนิกรชาวไทยทั่วทั้งประเทศ ต่อการเสด็จสรรค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พสกนิกรชาวไทยในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช นับหมื่นคน จึงพร้อมใจกันไปจุดเทียนถวายความอาลัยแด่องค์พระประมุข เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๕.๐๐ น. ลานวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จำนำย เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชด้วยความกักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมีได้ นับเป็นภาพอันน่าประทับใจและน่าจดจำยิ่ง โดยเฉพาะการจุดเทียนและร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีซึ่งดังกึกก้องทั่วบริเวณ

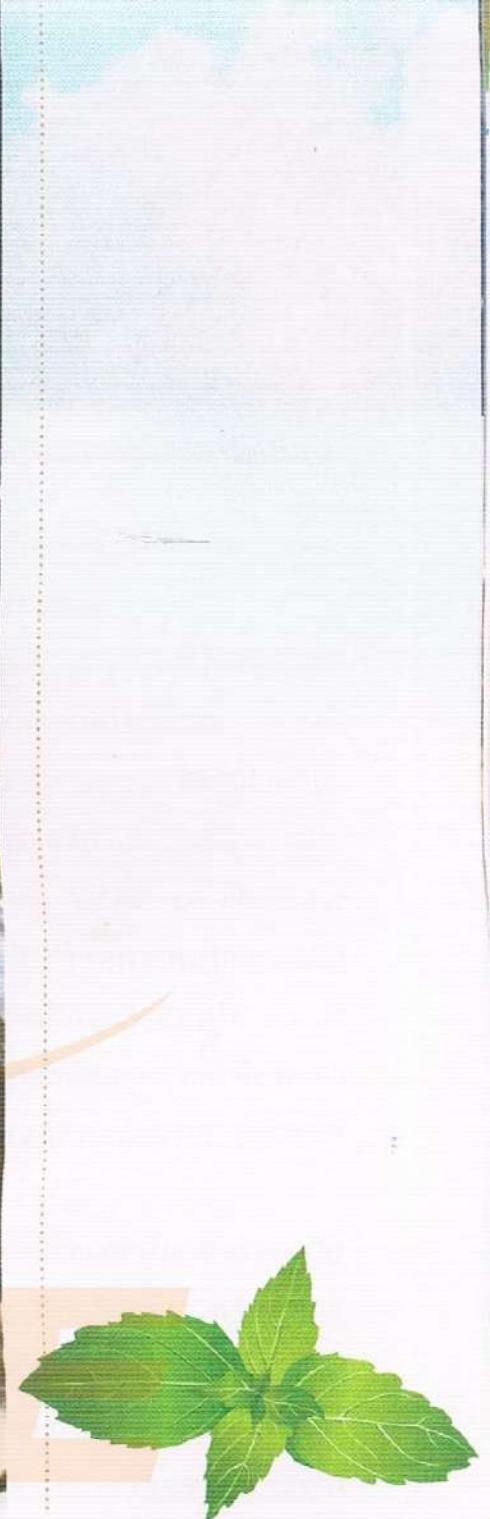
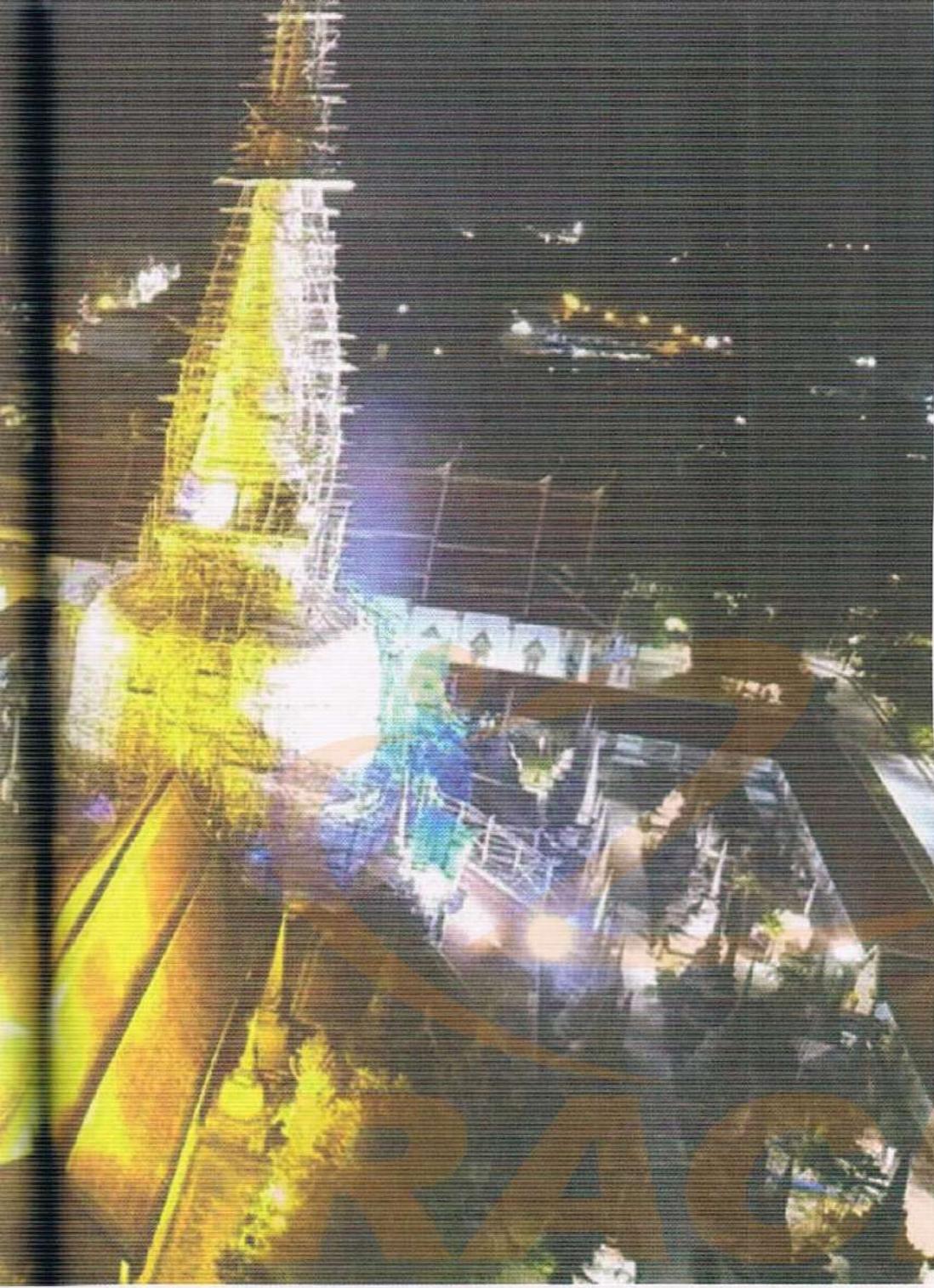
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ เคยเด็จพระราชดำเนินมายังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารถึง ๕ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๐๒ ท่ามกลางพสกนิกรที่มาเฝ้ารอรับเสด็จเนื่องແນ່นทุกครั้ง นี้คือหน้าประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่อีกหนึ่งหน้าที่อยู่ในความทรงจำของชาวคร

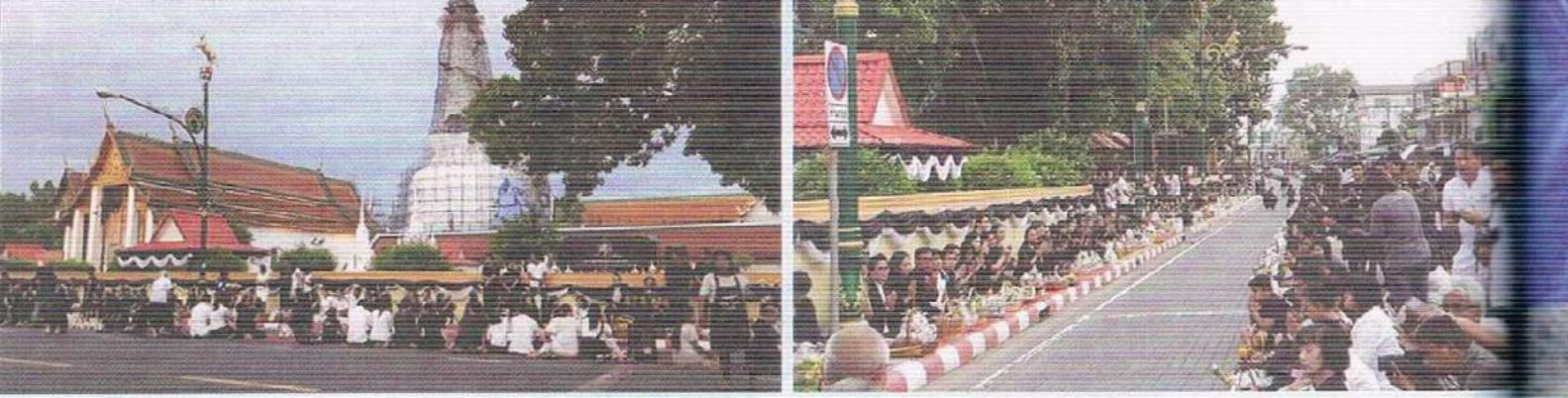

พิธีตักบาตรถวายเบ็นพระราชกุศลที่วัดพระมหาธาตุรวมมหาวิหาร

นอกจากมีพิธีจุดเทียนถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช วันกาลที่ ๙ เมื่อค่ำวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ที่ลานวัดพระมหาธาตุรวมมหาวิหาร ลำเก峨เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชแล้ว เนื่องวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลา ๐๘.๐๐ น. พสกนิกรชาวนครศรีธรรมราชยังได้ร่วมใจกันทำบุญตักบาตรแด่พระสงฆ์ (๔๙ รูป) ที่ถนนราชดำเนินหน้าวัดพระมหาธาตุรวมมหาวิหาร เพื่ออุทิศเป็นพระราชกุศลถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องมาจากพิธีจุดเทียนถวายความอาลัย ซึ่งจัดเมื่อค่ำวันวัน (๕ พ.ย. ๒๕๕๗)

ถนนราชดำเนินเป็นถนนสายหลักของตัวเมืองนครศรีธรรมราช อยู่บนสันทราย อันเป็นที่ตั้งตัวเมือง ซึ่งเรียกว่า “หาดทรายแก้ว” สมัยโบราณพุทธศาสนา ได้กล่าวใช้เป็นเส้นทางสัญจารมาทำบุญสักการะพระบรมธาตุเจดีย์เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ต่อมาเพื่อฝึกษายาเมืองในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระยาสุขุมัยวินิต (เทศกิบาลมณฑนครศรีธรรมราชสมัยนั้น) จึงขยายทางเดินให้ เป็นถนนกว้างเมือง และในสมัยต่อๆ มา จังหวัดและเทศบาลจึงปรับปรุงผิวจราจร จนกลายเป็นถนนสายหลัก ซึ่งสร้างความส่งberman แก่ตัวเมืองให้มีความทันสมัยเพิ่มขึ้น โดยสำคัญ

พระอุตุนต์ ๖๐๐ รูปมาเพยแพรธรรมะ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เป็นอีกครั้งหนึ่งที่มีปรากฏการณ์พิเศษเกิดขึ้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เมื่อพระอุตุนต์จำนวน ๖๐๐ รูปนำโดยพระอธิการจัน อนงคโโน แห่งวัดดงก้าวกลัยาราม อำเภอศีลวดี จังหวัดศรีสะเกษ เดินทางจากจังหวัด ศรีสะเกษมายังวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อมาศึกษาและปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และจะจ่าวัดที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดอื่นๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน - ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ (รวม ๕ วัน) นับเป็นการหมุนเวียนพระอุตุนต์ครั้งใหญ่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อนึ่ง นอกจากจะปักกุดจำวัดที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารแล้ว พระอุตุนต์ คณานี้จะไปปักกุดจำวัดที่วัดชัยนา วัดวนาราม (วัดมวนแหลม) และสิหิงค์วิหาร (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช) ก่อนจะเดินอุตุนต์ต่อไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประจำบดีรีขันธ์ เพชรบุรี นครปฐม และไปปฏิบัติบูชาเนลับซึ่งอุตุนต์ถวายเป็น พระราชกุศล ณ สนมมหาวชิร กรุงเทพมหานครต่อไป

บรรยากาศที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
ซึ่งมีพระอุตุนต์มาปฏิบัติธรรม จำนวน ๖๐๐ รูป

บรรยากาศที่วัดพะยนาเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีพุทธบริษัทไปถวายกัตตาหารเป็นจำนวนมาก

พิธีสาดมนต์เย็นและตักน้ำตรามวยเป็นพระราชนกุศล
ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พระอุดงค์จำนวน ๖๙๕ รูปจากจังหวัดศรีสะเกษ
เดินทางมาเผยแพร่ธรรมะที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่
๒๔ พฤษภาคม - ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ได้รับนิมนต์ไป
สาดมนต์เย็นในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และ
รับบิณฑบาตในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ติพิพิชวิหาร
และพระพุทธสิหิงค์มิ่งมาหะชัย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช มีพุทธศาสนิกชนจากหมู่ที่ ๕,๖,๗
ตำบลท่าจี้ และความประทับใจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช ตลอดถึงข้าราชการครรภ์ธรรมราช มาร่วมพิธี
ทั้งสองอย่างเนื่องแน่น

นับเป็นโอกาสเดียวของชาวตำบลท่าจี้และชาวราชภัฏ
นครศรีธรรมราชอีกด้วยหนึ่ง ที่ได้เป็นเจ้าภาพจัดทำบุญ
ด้วยเป็นพระราชนกุศลแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ ๙) ในโอกาส “ปัลยาสามวา” (ครบ ๕๐ วัน
แห่งการสวรรคต) โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ร่วมกับสถาบันธรรมจักรวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดพิธี
ดังกล่าวขึ้น

บรรยากาศการสาดมนต์เย็นและเจริญพระพุทธมนต์
ด้วยเป็นพระราชนกุศล ณ ติพิพิชวิหาร
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บรรยากาศการตักน้ำตรพธร อุดงค์ ๖๙๕ รูปที่กันนสติพิพิชวิหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ท่ามกลางสายฝน
ที่ประทับใจมากตั้งแต่เช้าวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘

